

הכל בזמן ששולטת הלכנה. יש צדיק - זה צמוד העולם. אבד - כמו שנאמר הצדיק אבד, בזמן הגלות. בצדקו - משום שהיא שוכבת לעפר. צדק זה, כל זמן שישאל בגלות, היא עמם בגלות, ומשום כך, צדיק אבד בצדקו, שהרי אין מגיעות אליו אותן ברכות עליונות.

ויש רשע מאריך ברעתו - זה סמאל, שהאריך שקט ושלום לאדם, במה? ברעתו, באותה רעה אשתו, (אשה רעה אשת זנונים) נחש התקיף, שהרי לא מגיע עליהם שקט ושלום אלא רק משום שנדבק באותה נקבה. כמו זה לשאר המלכיות, עד שהקדוש ברוך הוא יקים מן העפר את אותה סכת דוד הנופלת, שכתוב (עמוס ט) אקים את סכת דוד הנפלת.

וייך איש מבית לוי. רבי יוסי פתח, (שיר ו) דודי ירד לגנו לערגות הבשם וגו'. לגנו - זו כנסת ישראל, משום שהיא ערוגת הבשם, שהיא פלולה מכל צדדי (מיני) בשמים וריחות של העולם הבא. בשעה שהקדוש ברוך הוא יורד לגן הזה (של עדן), כל אותן נשמות הצדיקים מתעטרות שם, כלן נותנות ריח, כמו שנאמר וריח שמניך מכל בשמים (ור"ח אפר בתפוחים) - אלו הם נשמות הצדיקים, שאמר רבי יצחק, כל אותן נשמות הצדיקים שהיו בעולם הזה וכל אותן הנשמות שעתידות לרדת לעולם הזה, כלן (עומדות בגן הזוהר). בגן שבארץ כלם עומדים בדיוקן וציוור שהיו עומדים בעולם הזה, וסתר וסוד זה נמסר לחכמים.

אוקמוה חבריאי, אבל פד אתיהיב חכמה לשלמה, חמא כולא, בזמנא דשלטא סיהרא, יש צדיק דא עמודא דעלמא. אויבד: כמה דאת אמר, (ישעיה ג) הצדיק אבד, בזמנא דגלותא בצדקו: בגין דהיא שכיבת לעפרא, צדק דא, כל זמנא דישראל בגלותא, איהי עמהון בגלותא, ובגין כך, צדיק אויבד בצדקו. דהא לא מטאן לגביה אינון ברפאן עלאין.

ויש רשע מאריך ברעתו, דא סמאל, דאוריף שקט ושלום לאדם, במאי ברעתו. בהיא רעה אתתיה, (נ"א אשה רעה אשת זנונים) (הושע א) נחש תקיפא, דהא לא מטא עליהו שקט ושלום, אלא בגין דאתדבק בהיא נוקבא. כגוונא דא לשאר מלכוון, עד דקודשא בריך הוא יקים מעפרא, להיא סכת דוד הנופלת, דכתיב, (עמוס ד) אקים את סכת דוד הנפלת.

וייך איש מבית לוי. (שמות ב) רבי יוסי פתח (שיר השירים ו) דודי ירד לגנו לערגות הבושם וגו'. לגנו: דא כנסת ישראל, בגין דהיא ערוגת הבושם, דאיהי כלילא מפל סטרי (נ"א ויני) בוסמין וריחין דעלמא דאתי. בשעתא דקודשא בריך הוא נחית לגנתא דא (נ"א דעדן) כל אינון נשמתהון דצדיקיא, מתעטרין תמן, פלהו יחבי ריחא, כמה דאת אמר וריח שמניך מכל בשמים, (נ"א וריח אפר בתפוחים) אלין אינון נשמתהון דצדיקיא, דאמר רבי יצחק, כל אינון נשמתין דצדיקיא, דהוו בהאי עלמא, וכל אינון נשמתין, דזמינין לנחתא להאי עלמא, פלהו בגנתא (דא קיימין בגנתא) די בארעא, (פלהו) קיימין בדיוקנא וציורא דהוו קיימין בהאי עלמא, וסתרא ורזא דא אתמסר לחכימי.